

WPROWADZENIE

Unia Europejska uruchomiła ostatnio szereg projektów w ramach programu operacyjnego Kapitał Ludzki w zakresie promocji nauki, zmierzających do podniesienia świadomości znaczenia nauki w społeczeństwie.

Jest to konsekwencją przyjęcia w Unii Europejskiej przekonania, że podstawowym warunkiem ekonomicznego rozwoju są badania naukowe i rozwojowe jako podstawa nowoczesnej konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy. W podjętej w Lizbonie w 2001 roku uchwale Unia Europejska przyjęła postulat by w tym celu wszystkie kraje członkowskie podniosły środki finansowe na badania i rozwój do 3% PKB, co pozwoli aby oparta na wiedzy gospodarka europejska stała się w ciągu 10 lat najbardziej konkurencyjną gospodarką świata.

Program ten zakończył się niepowodzeniem gdyż państwa członkowskie nie dostosowały się do tego postulatu, a główną przyczyną tego według Unii Europejskiej był brak w społeczeństwie świadomości znaczenia badań naukowych dla rozwoju kraju.

W Unii Europejskiej zrozumiano, że podstawą rozwoju gospodarki opartej na wiedzy musi być społeczeństwo oparte na wiedzy i konieczne jest podniesienie w tym celu poziomu i uniwersalności powszechnej edukacji.

Wyrażana jest troska, że szkoły wyższe kształcą wąskich specjalistów, którzy mogą przyczynić się do postępu wiedzy w wybranej dziedzinie mają jednak znikomą świadomość ogólnego rozwoju wiedzy kształtującej współczesne życie społeczeństwa.

Ogromny postęp nauki i techniki nie tylko zmienia nasze życie ale wprowadza pewną trudność w postrzeganiu i rozumieniu złożoności zjawisk otaczającego nas świata, którą przezwyciężyć może jedynie powszechna edukacja na wyższym poziomie uniwersalności.

Unia Europejska wraz z przeznaczeniem znacznych i wciąż wzrastających środków na badania i rozwój w postaci programów ramowych, w ostatnich kilku latach podjęła nowy kierunek promocji nauki przez finansowanie projektów, które prowadzą do upowszechnienia możliwie pełnej wiedzy o osiągnięciach naukowych we wszystkich ważnych dyscyplinach.

Fundacja im. Wojciecha Świątosławskiego, dla której promocja nauki jest statutowym zakresem działania, podjęła realizację projektu „Polskie i światowe osiągnięcia nauki” finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ze źródeł Unii Europejskiej w postaci opracowań wykonanych przez 42 autorów o wysokich kwalifikacjach, które niezależnie od rozpowszechnienia przez Internet wśród studentów wszystkich szkół wyższych są przedmiotem druku w czterech dziedzinach wiedzy: nauki biologiczne, nauki techniczne, nauki ścisłe i nauki o ziemi.

Pragnę gorąco podziękować profesorowi dr hab. Bogdanowi Neyowi, przewodniczącemu Wydziału Nauk o Ziemi PAN za przyjęcie pełnej troski o właściwy dobór dyscyplin i wybór autorów o wysokich kwalifikacjach w zakresie nauk o ziemi.

Profesor Michał Kleiber obecnie Prezes Polskiej Akademii Nauk, w latach 2001 do 2005 Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego (w tym od maja 2004 r. Minister Nauki i Informatyzacji) po objęciu swojej funkcji na spotkaniu z Towarzystwem Popierania i Krzewienia Nauki odpowiedział naukowcom, którzy upominali się o zwiększenie środków na naukę, najniższych w Polsce wśród krajów europejskich, że jest osamotniony w Radzie Ministrów, gdyż nikt z jej członków nie jest zainteresowany zwiększeniem finansowania badań i rozwoju. Brak zrozumienia znaczenia nauki dla rozwoju kraju wśród Rady Ministrów wynika z tego braku, wśród członków parlamentu, którzy ją wybrali, a to z kolei z braku tego zrozumienia w społeczeństwie, które parlament wybrało.

Unia Europejska postanowiła zwiększyć społeczną świadomość znaczenia nauki rozpowszechniając polskie i światowe osiągnięcia nauki przez Internet wśród wszystkich studentów szkół wyższych jako dla członków przyszłej polskiej inteligencji zachowując wersję drukowaną dla bibliotek szkół wyższych dla personelu dydaktycznego uczelni celem zwiększenia uniwersalności wykształcenia oraz dla wybranych grup społecznych mających bezpośredni wpływ na polską politykę naukową.

Obecnie wprowadzenie finansowania badań i rozwoju uległo pewnej poprawie jednak brak jest nadal społecznej świadomości znaczenia nauki, które pozwoliłoby budować gospodarkę opartą na wiedzy.

Przewodniczący Zarządu Fundacji
im. Wojciecha Świątosławskiego
Profesor Andrzej Bylicki